

сприятиме кращому засвоєнню способів розв'язування типових задач, а також підвищенню логічної культури мислення, зв'язку математики з життям.

Список використаних джерел

1. Скворцова С. О. Методика навчання розв'язування сюжетних задач у початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання». – Частина II – Методика формування в молодших школярів умінь розв'язувати задачі певних видів / С. О. Скворцова. – Одеса : Фенікс, 2011. – 320 с.
2. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. – К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2019. – 240 с.
3. <https://thelib.info/pedagogika/218215-zadachi-na-znahodzhennya-chetvertogo-proporcijnogo/>

Жабська І. Р.,

здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ЗГУРТУВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПІД ЧАС ВИМУШЕНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ САМОІЗОЛЯЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабне вторгнення *росії* в Україну 24 лютого 2022 року зумовило запровадження воєнного стану на всій території країни, тому заклади освіти змушені зорганізувати педагогічний процес віддалено, за допомогою технологій дистанційного навчання, що зумовлює вимушену соціальну самоізоляцію учнів. У цих умовах актуалізуються теоретичні й методичні аспекти згуртування учнівського колективу, що потребують детального опрацювання.

Метою дослідження обрано розкриття специфіки й узагальнення методичних засобів, спрямованих на згуртування учнівського колективу в початковій школі в умовах воєнного стану.

Загальнотеоретичні аспекти проблеми групової згуртованості, питання її підвищення на різних етапах розвитку колективу представлене в психологічних і педагогічних джерелах (Г. Андрєєва, Дж. Картрайт, А. Кірпічник, К. Левін, А. та Б. Лотт, Дж. Морено, Ю. Неймер, К. Сішор, Л. Фестінгер, ін.). Дослідження феномена *групової згуртованості* базоване на розумінні колективу як системи, визначеної міжособистісними стосунками, що мають емоційну основу. Американський соціальний психолог Дж. Морено наголошує, що згуртованість пов'язана з рівнем розвитку міжособистісних відносин, заснованих на взаємній симпатії. Американський психолог Л. Фестінгер аналізував згуртованість на основі частоти та міцності комунікативних зв'язків у групі. Існує низка експериментальних робіт із виявлення *групової згуртованості* або *групової єдності*. З них важливо згадати дослідження А. Бейвеласа, в яких особливе значення надано характеру групових цілей: операціональна мета групи – побудова оптимальної системи комунікацій, а символічні цілі колективу відповідають індивідуальним намірам його членів. При цьому згуртованість залежить від реалізації і того, й іншого характеру цілей [2, 4].

Сьогодні, коли дітям знову доводиться переживати вимушену соціальну самоізоляцію й навчатися дистанційно в умовах воєнного стану, майже постійно перебуваючи в емоційному напруженні, важливо безперервно наголошувати й надавати їм відчуття того, що вони не залишені наодинці, переконувати й доносити думку, що всі вони разом є цілісною спільнотою, важливою як для кожної окремої особистості, так і для колективу в цілому.

Війна змушує відчувати себе безпорадним і незахищеним, що значною мірою впливає на мислення людини та її ставлення до світу, а також може

спричиняти хронічні стресові розлади. Це, безперечно, складний час і для вчителів, які попри стрес та небезпеку продовжують працювати в дистанційному режимі, та для дітей, частина з яких змушена покинути свої домівки.

При очному навчанні і в мирний час діти мали змогу кожного дня бачитися і спілкуватися безпосередньо. Наразі вони можуть відчувати себе ізольованими, сумувати за вчителями, однокласниками, за своїми домівками й звичним способом життя. Попри це, правильно організовані педагогами онлайн-заняття дають можливість учням початкової школи повноцінно спілкуватись і відчувати, що клас – це єдина команда, яка має можливість цілеспрямовано працювати над досягненням запланованих результатів, адаптуючись при цьому до будь-яких умов. Потрібно розуміти, що під час війни та зумовленої нею міграції в класах з'являється багато нових учнів зі складу переселенців, які були вимушені виїхати із районів проведення бойових дій. Тому під час здійснення дистанційного навчання в умовах сьогодення одним із головних завдань учителів початкової школи є надання дітям відчуття безпеки та психологічної захищеності в новостворених онлайн-класах, до яких доєдналося багато учнів, які так чи інакше стикнулися з жахами війни. Тільки фахово попереджуючи та долаючи дитячу тривожність і невпевненість, педагог може повноцінно забезпечити якісне підґрунтя для плідного навчання [1 – 4].

Для створення комфортного онлайн-середовища та згуртування учнівського колективу, надання психологічної підтримки під час навчання потрібно давати можливість дитині виговоритись, якщо вона цього потребує, а також не боятися говорити з учнями, спокійно пояснювати ситуацію, що склалася в нашій країні. З цією метою доцільно проводити різні ігри, щоб відволікти дітей і згуртувати колектив (наприклад, «Правда, або ...», «Це про мене», «Компліменти», «Імітатор», «Кумедні питання» й ін.). Можна переглядати тематичні навчальні мультфільми й медіаматеріали, що також

допоможе створити сприятливу для дітей атмосферу, відволіктися та почати працювати з новими силами [2].

Отже, навчання під час воєнного стану вимагає багато зусиль та роботи, адже війна виснажує нас фізично та психологічно. Хоча наша психіка і здатна адаптуватися під будь-які складнощі, кожен день бойових дій у рідній країні пережити надзвичайно складно. У цей непростий час варто підтримувати одне одного та вірити в краще. Це життєво необхідно для того, щоб зберегти здоров'я – фізичне та психологічне.

Перспективним напрямом подальших досліджень за темою може бути визначення, теоретичне опрацювання й методична розробка педагогічних засобів запобігання й подолання відчуття ізольованості учнів початкової школи.

Список використаних джерел

1. Бучківська Г. В., Сухомлинський В. О. Про вплив дитячого колективу на особистість. *Педагогічний дискурс*. 2013. № 15. С. 97 – 101.
2. Подружити дітей під час воєнної дистанційки: 16 ігор для онлайн уроків. Електронний ресурс. URL: <https://osvitoria.media/experience/podruzhyty-ditej-pid-chas-voyennoyi-dystantsijky-16-igor-dlya-onlajn-urokiv>.
3. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць. Автори-укладачі Н. П. Наволокова, В. М. Андреева. Х., Вид. група «Основа». 2008. 117 с.
4. Проблема ефективності групової діяльності та феномен «групової згуртованості». Електронний ресурс. URL: https://stud.com.ua/25106/psihologiya/problema_efektivnosti_grupovoyi_diyalnosti_fenomen_grupovoyi_zgurtovanosti.